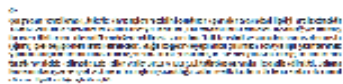

Akademik Bir Derginin İşletilmesi

Dr. Behçet Al
Gaziantep Üniversitesi Acil Tıp
2017

HAKEMLİ DERGİ SÜRECİ

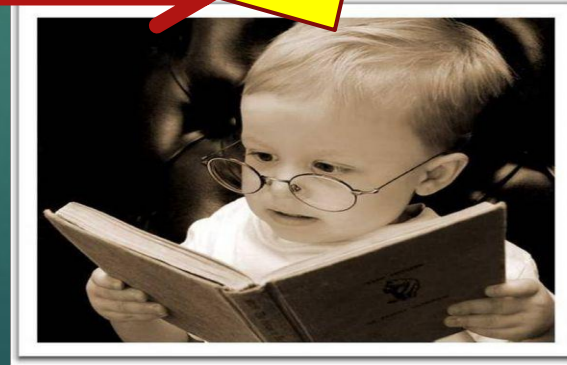

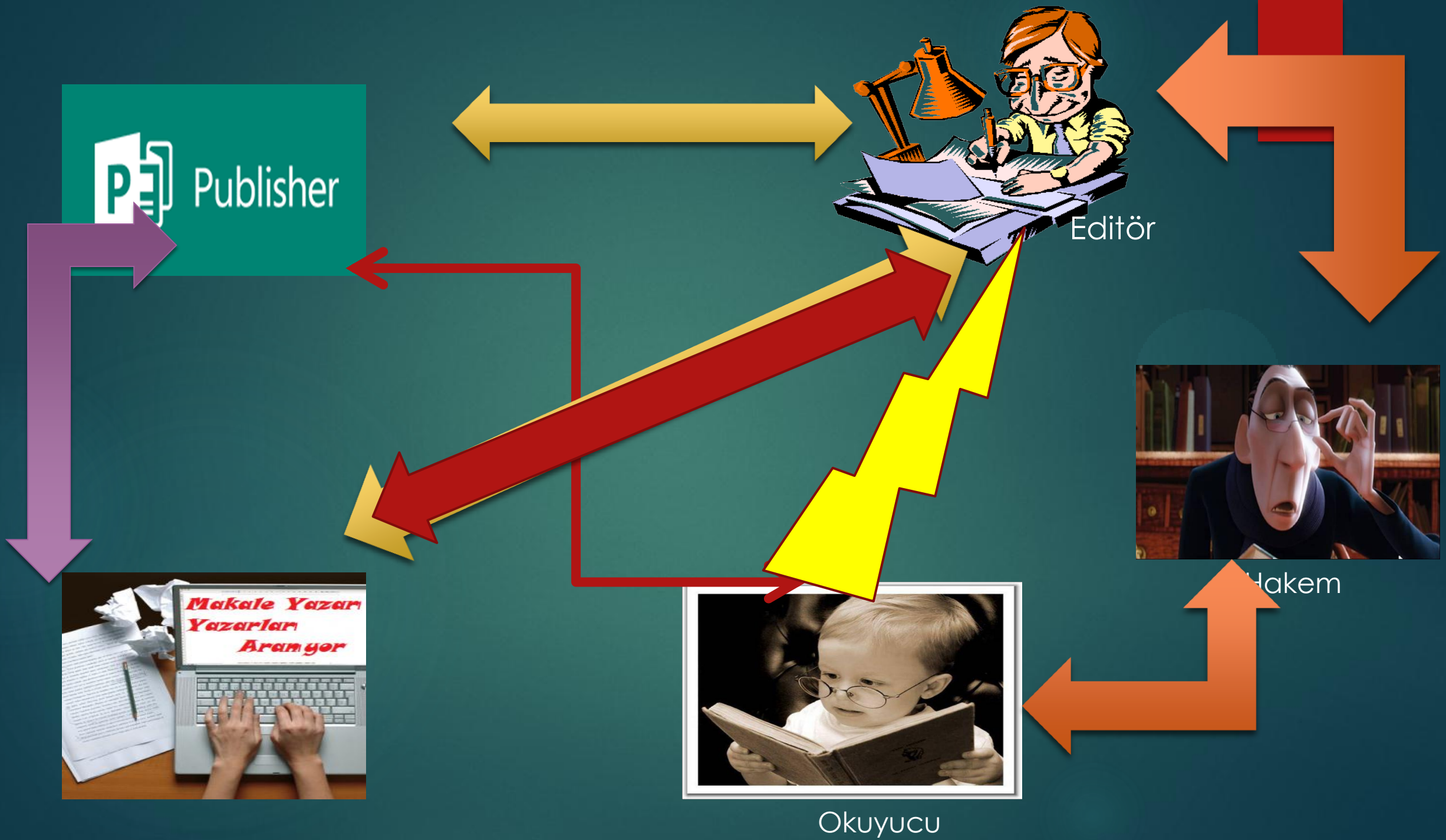
Editör

Hakem

Okuyucu

Dergi Yayın Politikasının Belirlenmesi

- ▶ Hedef kitle,
- ▶ Ulusal /uluslar arası?
- ▶ Derginin amacı nedir?
- ▶ Amacın dışına çıkma!
- ▶ Okuyucu kitlesinin nitelikleri, yazı türleri (araştırma, olgu, derleme, çeviri)
- ▶ Yazıların bilimsellik düzeyi,
- ▶ Hangi boşluğu doldurmak istiyorsunuz?
- ▶ Hangi konulardaki makaleleri kabul etmek istiyorsunuz?
- ▶ Bu alanda yayın eksiği mi var?

Dergiyi İnşa Etmek

- ▶ Editör/ler ve yardımcılarının belirlenmesi,
- ▶ Editör asistanı olacak mı?
- ▶ Yayın kurulu / bilim kurulu belirlenmesi;
- ▶ Konu, kurum ve ülke çeşitliliği sağlanması,
- ▶ Her hakemin iş yükünün belirlenmesi,
- ▶ Değerlendirme formları hazırlanması,
- ▶ Teknik destek konusunun tamamlanması,
- ▶ Makale kabul sistemi, web sitesi vs.
- ▶ Yılda basılacak sayının tespit edilmesi,

Dergi İsmi?

- ▶ İsim nasıl belirlenmelidir,
- ▶ Neyi yansıtacak?
- ▶ Dergi adının kısaltması,

Yayın Düzeni

- ▶ Makale, dergi yayın politikasına uygun mu?
- ▶ Araştırma notu, derleme, ampirik vs
- ▶ Yenilik getiren (innovative) makaleler
- ▶ Tekrar eden makaleler (repetitive).

Ulusal Dergi Nedir?

- ▶ **YÖK'ün mevzuatına göre:**
- ▶ Editörü ve en az beş değişik üniversitenin öğretim üyelerinden oluşmuş danışma kurulu (bilim kurulu üyesi ya da hakem) olan,
- ▶ En az bir hakemin olumlu görüşünü alarak yayımlayan,
- ▶ Üniversite kütüphanelerinden erişilebilir olan süreli bir dergi grubudur.

Ulusal Dergi Özellikleri

- ▶ Editör ve hakem kurulu aynı dili konuşan kişiler olması
- ▶ Ülkenin resmi dili üzerinden yayın yapması,
- ▶ Yayın kararında, hakem raporlarının dikkate alınması,
- ▶ Okuyucuya periyodik olarak (1-12 sayı) ulaştırılması,

Uluslararası Dergi Nedir?

- ▶ Bir editörü ya da editör kurulu olan,
- ▶ Dünyanın farklı ülke ve üniversitelerinden saygınlık kazanmış araştırmacıdan oluşan bilim ya da danışma kuruluna sahip olan ve
- ▶ Bilimsel araştırmaların sonuçlarını yayımlamayı hedefleyen süreli bir dergi grubudur.

Uluslararası Dergi Özellikleri

- ▶ Editör ve hakem kurulu üyelerinin farklı ülkelerden ama aynı dili konuşması,
- ▶ Dergi dili uluslararası düzeyde kabul edilen resmi bir dil olması
- ▶ Hakem raporlarının içeriği ve önerisine göre editör ya da editör kurulu tarafından nesnel ölçütlere göre karar verilmesi,
- ▶ Dünya genelinde okuyucuya periyodik olarak ulaştırılması

Hakemlerin Kıymetini bilmek

- ▶ Hakem çalışmanın yayımlanabilir özellikte olup olmadığına yardımcı olur.
- ▶ Olumsuz hakem eleştirileri araştırmacının eksikliklerini anlamasını sağlar.
- ▶ Hakemli dergilerde yapılan yayınlar, araştırmacının kendisini daha güçlü hissetmesine yardımcı olabilmektedir.
- ▶ Okuyucu açısından Hakemli dergilerdeki çalışmaların güvenilirliği çok daha yüksektir.

Dergiler Hakemlerini Geliřimini Artırmalı

- ▶ Hakemlerin akademik disiplin açısından kendilerini geliştirmelerine katkıda bulunması,
- ▶ Makalenin sağlıklı bir şekilde incelenebilmesi için geçmiş ve güncel araştırma konuları hakkında kendi bilgi birikimini güncel tutmak için çaba harcaması,
- ▶ Akademik yükseltme ya da atamalarda, hakemlik görevi için her bir görev için puan verilmesi.

Hakemlerin Katkısını Artırmak

► Dergi Açısından

- Belirli bir bilim dalının gelişmesine katkıda bulunduğu için değeri ve güvenilirliği' artar.
- Bu tür dergilere değerlendirme amaçlı daha çok makale gönderilmekte ve daha çok kimse bu tür dergilerde görev almayı umut etmektedir.

Dergi Yönetimi İşi Kolaylaştırır ve ve Yazarlarını Korur

- ▶ İçerik olarak anlaşılması daha kolay hale getirmek.
- ▶ Yayınlanan çalışmaların başka bir dergide benzer şekilde yayımlanmadığını takip etmek,

Verilen Yazılı Sözlerin Arkasında Durmak

- ▶ Yayın politikasında uymak,
- ▶ 6 sayı sözü verdi ancak 4 sayı çıkardı,
- ▶ Dergi belirlenen dönemde (Ocak, Mayıs) sayı çıkarıyor mu? (prestij ve dizin" anlamında),
- ▶ Her makaleyi, belirlenen yazım kurallarına uygun olarak incelemek,
- ▶ Kaynak stil düzeni (editöre ciddi görev düşüyor).

Verilen Yazılı Sözlerin Arkasında Durmak

- ▶ Yazım kuralları açık bir şekilde anlatılmalı,
- ▶ Biçimsel ve görsel standart (Dergi boyutu, kapak değişikliği, makale sayısı bakımından hacmi, yazı karakteri, font, bölümler)
- ▶ Değişiklikleri kurum ve kişilere bildir ve dergide duyur.
- ▶ Kaynak standardını belirle ve örneklendir (APA, MLA, Chicago gibi)

Yazar ve Okuyucu Derginin Nerde Durduğunu Kolay Bilmeli

- ▶ Dizin ve veri tabanı kriterleri,
- ▶ Genel konulu dizinler (SCOPUS, Science Citation Index...)
- ▶ Alan indeksleri (MLA, Pubmed, CAB International...)

Veritabanı

- ▶ Daha geniş kitlelere ulaştırılabilmesi için belirli veri tabanlarında kayıtlarının tutulması “
 - Makalenin sadece tam ismine yer verilmesi,
 - Makalenin sadece özüne yer verilmesi,
 - Makalenin tam yer verilmesi,

Editörden Katkı

- ▶ Bazı uzman araştırmacılardan “feedback” istemek,
- ▶ Hakemlere göndermeden önce şekil ve içerik olarak makaleyi inceleyip öneride bulunabilir.
- ▶ Editör, hakem raporlarını özetleyerek “olumlu- olumsuz” her iki durumda da yazara öneride bulunabilir.
- ▶ Makalenin kesin kabulü durumunda, kalite açısından önerilerde bulunabilir.
- ▶ Etik dışı konularda azami dikkat emeli,
- ▶ Zorlamalar boyun eğmemeli,

İntihal (Aşıırma)

- ▶ “bir kişinin eserinde başka kişilerin ifade, buluş veya düşüncelerini kaynak göstermeksizin kendisine aitmiş gibi kullanması” (TDK Sözlüğü)
- ▶ Tercümesi yapılan ancak kaynak gösterilmeyen alıntılar da aşırma kapsamındadır.
- ▶ Aşıırma, özellikle Hindistan, Romanya, Çin gibi ülkelerde daha fazla görülmektedir.

-
-
- “Turn it in” – bir kitap, tez ya da makale çalışmasında yer alan metnin hangi kısımlarının kısmen ya da olduğu gibi bir başka kaynaktan alındığını gösterir.
Toplam yüzdenin 20-25 altında çıkması istenmektedir.
Böyle bir durumda yapılması gereken, çalışmayı yeniden gözden geçirerek yüzdenin aşağıya çekilmesidir.

Yazar İşinizi Kolaylaştırabilmeli

- ▶ Hedef dergiyi seçmek,
- ▶ Öncelikle derginin yazım kurallarına bakmak
- ▶ Makalesi ile ilgili çalışmaları detaylı incelemek,
- ▶ Boşluk yakalayabilmek,
- ▶ Düzeltme istemini detaylı yazmak ve geciktirmemek,
- ▶ Güvenirliliğini başta kayıp etmemek,

Açık Erişim

- ▶ Yayınevlerinin bir maliyeti vardır. Geliri de dergi aboneliği ve kitap satışlarıdır.
- ▶ Açık erişimli dergiler iki şekilde ortaya çıkmaktadır:
- ▶ Yazarından belirli bir ücret alarak hakemli dergiymiş gibi işlem yaparak makalesini basan “sahte yayınevleri”. Hindistan ve Afrika kökenli SSCI-SCI dergileri gibi.
- ▶ Hakem sürecini etik kuralları içinde tamamlayan ancak yazarın isteği doğrultusunda açık erişime izin veren yayınevleri.
- ▶ Ücreti yazarından istenmektedir.

Yayın Kalitesini Arttırmaya Yönelik Öneriler

- ▶ Dergi kurallarının açık bir şekilde web sitesinden duyurulması
Ses getirecek yenilik-yöntem ağırlıklı makalelere ağırlık verilmesi
- ▶ Editöryal destek verilmesi
- ▶ Yayınevi tarafından dil desteği verilmesi
- ▶ Hakemlerin yapıcı “feedback” vermelerinin istenmesi
- ▶ Hakem sürecinin fazla uzatılmaması

Derginin Görünür Kılmak

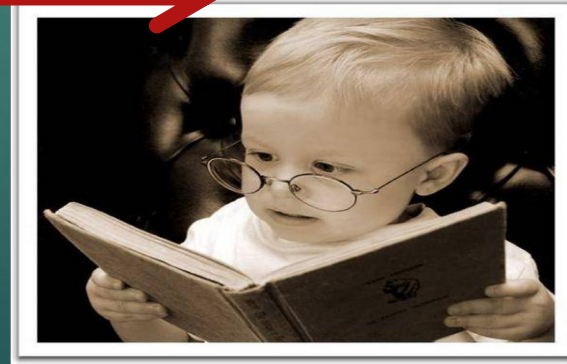
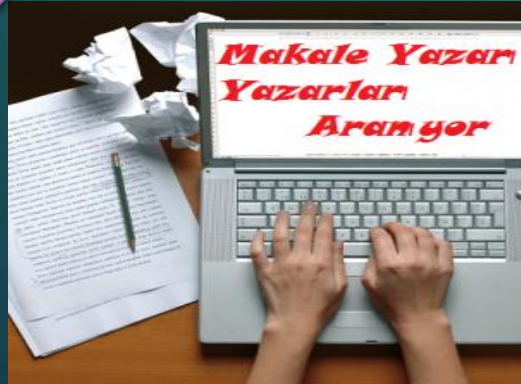
- ▶ Uluslararası iyi bir yazar ve yayın kurulu listesine
- ▶ İlgi çekici çalışma konularına yer verilmesi
- ▶ Basit makale gönderme sistemine sahip olunması
- ▶ Etkili ve adaletli değerlendirme süreci
- ▶ Web sitesi ve makale tasarımının çekici olması (layout) □Arama motorları üzerinden kolay erişim
- ▶ Konferanslar yardımıyla kolay erişim
- ▶ Her yeni sayının ilgili network gruplarına duyuru yapılması
- ▶ Yayınevinin ücretsiz erişim kampanyalarının duyurulması
- ▶ Veritabanı ve indekslerde yer alma

Editör

Hakem

Okuyucu

